

Vraag nr. 73
van 3 juni 2005
van de heer KOEN VAN DEN HEUVEL

Buitenlandse investeringen – Stand van zaken

De buitenlandse directe investeringen hebben steeds een belangrijke impact gehad op de Vlaamse economie. Volgens sommige berichten zou het relatieve gewicht van de directe investeringen van buitenlandse ondernemingen in Vlaanderen de laatste jaren zijn teruggelopen, zeker wanneer men de Vlaamse prestaties afmeet aan die van onze voornaamste Europese concurrenten (buurlanden, Groot-Brittannië, Ierland, Oostenrijk, Finland, enz.).

Het aantrekken van buitenlandse investeerders is een gewestbevoegdheid, en zal binnenkort een kernopdracht worden van FIT (Flanders Investment and Trade).

1. Kan de minister een overzicht geven van de buitenlandse directe investeringen in Vlaanderen voor de laatste tien jaar, met hierbij waar mogelijk een afsplitsing naar land van oorsprong van de investeerder, geografische ligging (provincie), naar sector (NACE-BEL codes) en naar type investering (productie, O&O, hoofdzetel, callcentrum, enz.)?
2. Hoeveel van deze investeringsdossiers werden door het FFIO (Flanders Foreign Investment Office) actief begeleid?

Graag opnieuw een historisch overzicht met een afsplitsing naar land van oorsprong, naar geografische ligging (provincie), naar sector en naar type investering.

Op welke wijze vertaalde deze tussenkomst van FIT zich (in grote lijnen)?

3. Beschikt de minister over gegevens rond de internationale evolutie inzake de buitenlandse directe investeringen?

Zo ja, kan de minister ook hier een overzicht geven van de evolutie gedurende de laatste tien

jaar volgens sector en type investering voor de voornaamste concurrerende EU-landen?

Antwoord

1. Over cijfers in verband met buitenlandse directe investeringen bestaan verschillende visies en methodologieën. De analyse van Directe Buitenlandse Investerings (DBI) in Vlaanderen is om verschillende redenen geen exacte wetenschap:

- De definitie van wat een "directe buitenlandse investering" is, varieert vaak volgens de gevolgde methode.
- DBI-projecten lopen volgens eigen wetmatigheden. Zij hebben een grillig verloop over de jaren heen met afwisselende momenten van activiteit. Door de vertrouwelijkheid van de informatie vallen sommige investeringen buiten het zichtveld (vooral bij dochterbedrijven die geen eigen balans neerleggen).
- Exact cijfermateriaal is niet voorhanden.
- Er is een veelheid aan bronnen met elk een eigen "beperkte" methodologie.
- Studies uitgaande van bepaalde organisaties hebben soms tot taak een vooropgestelde stelling te bevestigen.

Ook de gegevensverzameling van de Dienst Investeren in Vlaanderen (DIV -Flanders Foreign Investment Office) is - afhankelijk van de keuze door het toenmalige management - over de jaren onderhevig geweest aan verschillende methodologieën en opvolgsystemen, waardoor een vergelijking van de cijfers (over de tijdsspanne aangegeven door de vraagsteller) geen sluitend beeld geeft van de DBI in deze periode.

Gelet op bovenstaand gebrek aan coherente informatie op middellange termijn in verband met DBI in Vlaanderen, werd ondertussen een dubbel spoor tot verbetering gevolgd:

- De Dienst Investeren in Vlaanderen vroeg via het Steunpunt Ondernemingen, Ondernemerschap en Innovatie een meetinstrument te ontwikkelen om trends in DBI naar Vlaanderen op te volgen.

Hoofddoel was het ontwikkelen en beschrijven van een wetenschappelijk verantwoorde methodologie. In de studie werd een link gemaakt tussen informatie uit de jaarrekeningen en extern aangekochte databases (Belfirst, Graydon, D&B, ...). Deze studie werd in 2004 voor het eerst opgesteld met de gegevens tussen 1996 en 2003. Zij is volledig ter beschikking op www.ondernemerschap.be en geeft een uitgebreid antwoord (en meer) op de gestelde vraag.

Aangezien deze wetenschappelijke methode gebaseerd is op de betalingsbalans, lopen de cijfers

twee jaar achter. Daarom volgt DIV sinds 2003 een tweede spoor:

- Aanvullend op de hierboven aangegeven methodiek ontwikkelde DIV vanaf 2003 een eigen korte termijn methodiek gebaseerd op eigen informatie in verband met nieuwe investeringen, gelijkaardige informatie van de GOM's en screening van de pers in binnen- en buitenland hieromtrent.

Deze methode heeft een beperkt wetenschappelijke karakter, doch heeft het voordeel sneller de gegevens aan te leveren.

Als algemeen overzicht van de buitenlandse investeringen in Vlaanderen sinds 1994 en rekening houdend met de hierboven vermelde wisselende methodologie in het verleden, vindt u volgende cijfers (deze cijfers zijn ook beschikbaar via de VRIND):

	Projecten (aantal)	Investeringsbedragen in miljard Euro	Directe tewerkstelling (Aantal arbeids- plaatsen)
1994	44	0.35	1650
1995	56	0.45	2128
1996	88	1.29	5299
1997	94	1.54	3819
1998	128	1.81	7408
1999	179	2.50	9422
2000	205	2.55	8958
2001	199	2.70	4941
2002	131	2.60	3049
2003	132	1.27	2761
2004	152	1.13	2949

Over de jaren heen blijven de buurlanden (in aflopende orde van belangrijkheid: Nederland, Duitsland, Frankrijk, UK) de belangrijkste investeerders in Vlaanderen. Gemiddeld staat Europa over de jaren heen voor 60% van alle buitenlandse investeringen. Noord-Amerika staat voor 20% van de investeringen net als Azië. Het relatief belang van Azië is sinds 1998 toegenomen met Japan als onbetwiste koploper.

De belangrijkste sectoren blijven Automotive, Chemie en Logistiek. Heel wat investeringen in deze sectoren gebeuren in de loop der jaren door investeerders die reeds in Vlaanderen actief zijn. Het type investeringen is bijgevolg over de jaren heen ook mee geëvolueerd van naast zuivere assemblage en productie naar hoofdzetel activiteiten, O&O en service gerelateerde activiteiten.

De meeste investeringen gaan traditioneel naar de provincies Antwerpen en Vlaams-Brabant. De andere provincies trekken een gelijkaardig percentage buitenlandse investeringen aan en wisselen elkaar af als drie, vier en vijf.

2. Gelet op de door de Dienst gebruikte methodologie in het verleden, is het voor DIV vandaag onmogelijk om met wetenschappelijke zekerheid te bepalen wat het aandeel van DIV was in de begeleiding van de dossiers. Voor 2003 werd immers -ten onrechte - iedere investering in Vlaanderen als een gewonnen DIV dossier bestempeld. Het is vandaag onmogelijk om in de database het verschil te maken tussen eigen en externe investeringsdossiers die dateren uit die periode. Sinds 2003 wordt wel een onderscheid tussen eigen en externe investeringsdossiers gemaakt. Op basis van de beperkte tijdsreeks kan gesteld worden dat DIV momenteel instaat voor één derde van de gerealiseerde dossiers zoals bepaald in de korte termijn methodologie.

De Dienst Investeren in Vlaanderen werd in 1994 opgericht met een beperkte staf. Sinds 1998 werd het aantal investeringsprospectoren wereldwijd uitgebreid tot twaalf waarvan momenteel zes in Brussel, één in Londen, drie in de Verenigde Staten en twee in Japan. Naast Europa, dat de meeste investeringsdossiers aanlevert, zijn dan ook de VS en Japan de landen waar DIV het meest succesvol was. De uitbreiding van het netwerk door de fusie met

Export Vlaanderen tot het Vlaams Agentschap Internationaal Ondernemen kan dan ook alleen maar als een sterke troef beschouwd worden.

De betrokkenheid van DIV in deze dossiers kan heel gevarieerd zijn: dit kan gaan van het detecteren van een potentiële interesse, tot het leggen van een reeks contacten tussen partijen, het beantwoorden van een reeks gedetailleerde vragen van de investeerder zowel in binnen- als in buitenland, over het formuleren van een volwaardig en volledig uitgewerkt voorstel (business proposal) tot de actieve begeleiding van de investeerders tijdens site visits in Vlaanderen en de nazorg van bestaande buitenlandse investeringen in Vlaanderen, een taak die samen met de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappijen wordt waargenomen.

3. Na een continue stijging eind jaren '90, zakte de DBI dramatisch sinds 2001 tengevolge van de situatie die ontstond na de aanslagen in de Verenigde Staten. Wat betreft de internationale evolutie, is het best om beroep te doen op internationale bronnen aangezien deze in de mate van het mogelijke dezelfde methode toepassen. Hieronder een persbericht dat een korte beschrijving geeft van de huidige situatie en een overzicht van de wereldwijde investeringsbewegingen sinds 2000 naar geïndustrialiseerde landen. Press release Unctad -World Investment Report -11/01/2005

Voorlopige cijfers van Unctad tonen aan dat de wereldwijde buitenlandse investeringen in 2004 voor het eerst sinds 2000 stegen. De Verenigde Staten streefden China voorbij en werden weer het belangrijkste onthaalland van buitenlandse investeringen. Ondanks deze stijging nam de investeringsstroom naar de hoogontwikkelde landen als geheel verder af. In 2004 bedroeg ze nog 321 miljard dollar, tegen 380 miljard in 2003.

FDIINFLOWS IN BILLION \$	2000	2001	2002	2003	2004
World	1.388	818	681	580	612
Developed countries	1.108	571	490	380	321
European Union	697	357	308	308	165
Asia and the Pacific	146	112	94	107	166
Central & Eastern Europe	27	26	31	27	36

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de tendens in de EU-landen er eveneens één is van dalende buitenlandse investeringen.